

ԵՐԵՍՈՒՆ ՏԱՐԻ ԱՌԱՋ

ԿՐԹՆԱԿԱՆ

ԽԱԶՎԵՐԱՑԻ ՏՕՆԸ

“ՀԱԻԱՏՈՎ ԽՈՍՏՈՎԱՆԻՍ”

ԵՒ ԵՐԿԻՐ ՊԱԳԱՆԵՄ

Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրը(*) այս տարի, Ս. Խաչի տօնին (Սեպտ. 30 կիր.) հանդիսութիւններուն փայլը աւելցուց իր ներկայութեամբ:

Առաւել Ն. Ամեն. Սրբազնութիւնը Ս. Պատարագ մատուց Սրբոց Յակոբեանց Տաճարին մէջ և խօսեցաւ կրօնաշունչ քարոզ մը բնարան դնելով Պօղոս Առաքեալին սա՛ հաւատաւմը. «Իբրեւ srsulեալք, եւ հանապազ ուրախ եմք» (Բ. Կրնթ. 2. 10), և ըսաւ — «Կեանքի հակասութիւններն են որ կ'ապահովեն անոր նորոգումը, թէ՛ բնական երկոյթներուն և թէ՛ մարդկային գոյութեան բոլոր շրջաններուն մէջ: Երբքին նմանութեամբ մը, տրամութեան և ուրախութեան հակապատկերներն ալ իրարու կը յաջորդեն մեր կրօնական զարգացումին ամէն մէկ վայրկեաններուն, և այդ փոփոխ վիճակներուն շնորհիւ կը նորոգուի մեր հաւատքը: Խաչն ըլլալով նշան մը ցաւի և արցունքներու, եղած է ու կ'ըլլայ նաև նշան մը ցնծութեան ու մխիթարութեան: Ատո՛վ է որ քրիստոնեան կը պահէ իր հոգեկան հաւասարակշռութիւնը, առանց անձնատուր ըլլալու այդ ներհակ տրամադրութիւններէն մէկին կամ միւսին: Այսպէս կ'ըմբռնենք մեր կեանքին համար խաչին կատարած դերը, և ատո՛վ է որ մեր հոգիները ուրախ ըլլալէ չեն դադրիր՝ երբ կը տրտմինք ո՛րեւէ վիշտի պատճառով»: (Սիոն, 1928 Հոկտ. - Նոյեմբ., էջ 348):

(*) Դուրեան Պատրիարք:

«Հաւատով խոստովանիմ եւ երկիր պապաւեմ Քեզ,
«Հայր եւ Որդի եւ Ս. Հոգի, անեղ եւ անմահ բնութիւն,
«Արարիչ հրեշտակայ եւ մարդկան եւ ամենայն եղեցոց,
«Ողորմեա Քո արարածոց եւ ինձ՝ լուսամտեղիս»:

Ներսէս Ծնորհալի Հայրապետի «Հաւատով խոստովանիմ» ազօթաշարքին առաջին հինգ(*) տուները, կ'ըսէինք մեր նախորդ գրութեան մէջ, առաւելարար հաւատոյ և պաշտաման վերաբերեալ կէտեր կը պարունակեն իրենց մէջ: Այլ բացատրութեամբ հաւատոյ տրեւաներ կը պատրաստեն գետինը որպէսզի ազօթաւորը բարձրանայ Առաւելոյ ներկայութեան Անոր մատուցանելու համար նախ պաշտամունք և ապա իր որտիւ խնդրանքները: Առաջին այս տունը սակայն բացատրութիւն մըն է 24 տուններուն մէջ այնու որ գրեթէ ամբողջութեամբ հաւատոյ խոստովանանք և պաշտամունք է և միակ ընդհանուր խնդրանք մը ունի վերջին տողին մէջ, որ կը կրկնուի միւս բոլոր տուններուն մէջ:

Երբ կը ձեռնարկենք այս սքանչելի ազօթաշարքին մէն մի տունը ընդլայնումի և պարզումի ենթարկել, մեր նպատակն է նախ շեշտել և վերլուծել այս ազօթքի մէջ յայտնուած կրօնական ճշմարտութիւնները, և ապա անդրադառնալ նաև պաշտամունքի վերաբերեալ կարգ մը գործնական և արարողական սովորութեանց՝ որոնք անտեսուելու կամ մոռացութեան տրուելու վտանգին ենթարկուած են մեր եկեղեցւոյ անդամներուն կողմէն:

Նիւթին մօտեցումի մեր մեթոտը պիտի ըլլայ վերցնել իւրաքանչիւր տունի կարեւոր հաւատաւորները կամ կէտերը և ընդլայնել զանոնք մի առ մի:

«Հաւատով խոստովանիմ». ներկայիս

(*) Նախորդ յօդուածի մէջ սխալմամբ տպագրուած է չորս (Սիոն, Յուլիս - Օգոստ., էջ 165, ր. սխառակ, ներքեւէն 13րդ տող):